

De werkzaamheid in de Vlaamse gemeenten in kaart

Vlaanderen kent een vrij hoog aandeel werkenden. Tussen de Vlaamse gemeenten onderling is er echter een grote regionale variatie in werkzaamheid. Om deze verschillen in werkzaamheidsgraad in kaart te brengen, doen we beroep op administratieve gegevens uit de Vlaamse Arbeidsrekening van het Steunpunt Werk. Omdat de Vlaamse Arbeidsrekening al meer dan tien jaar indicatoren voor de Vlaamse gemeenten in kaart brengt, kunnen we bovendien de evolutie in werkzaamheidsgraad over de periode 2006-2016 berekenen. Hoewel de algemene trend onmiskenbaar positief is, zien we ook hier een grote variatie tussen de Vlaamse gemeenten.

De gemeentelijke werkzaamheidsgraden anno 2016

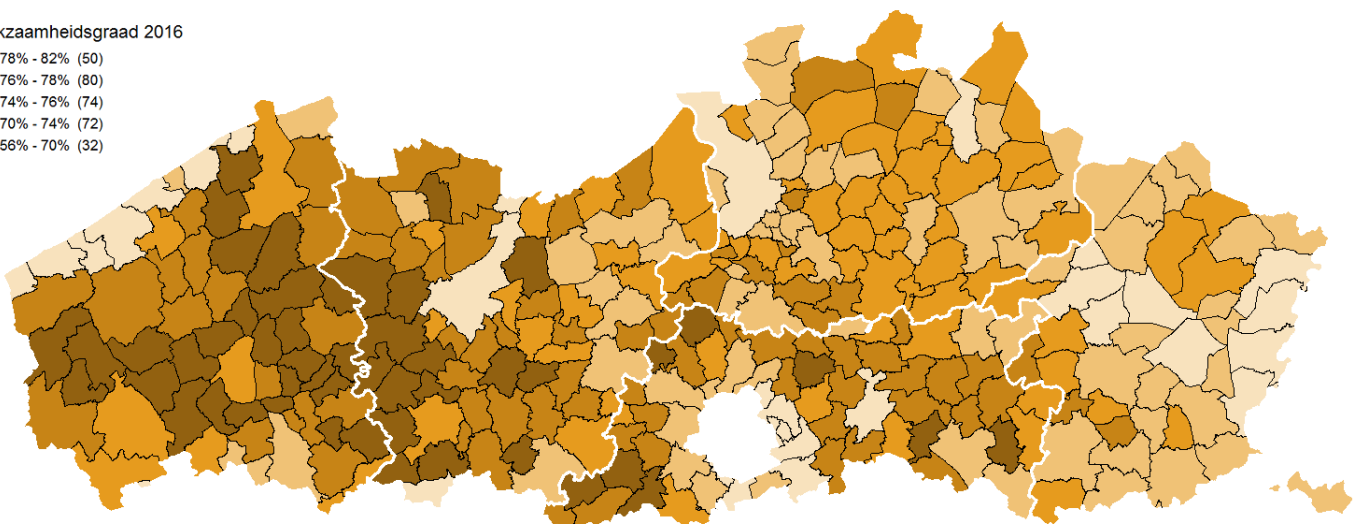
In 2016 bedroeg de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen bij 20- tot 64-jarigen 72,6%. Op honderd inwoners van het Vlaams Gewest zijn er dus in deze leeftijdsgroep bijna 73 aan het werk. De werkzaamheidsgraad in de Vlaamse gemeenten varieerde tussen 56,3% (Kraainem) en 81,9% (Zonnebeke). In figuur 1 zien we hoe elkaar nabijgelegen gemeenten clusters met gelijkaardige werkzaamheidsgraden vormen.

De hoogste werkzaamheidsgraden vinden we doorgaans terug in kleine gemeenten. De West-Vlaamse gemeenten Zonnebeke, Lo-Reninge en Wingene voeren de lijst aan, met werkzaamheidsgraden van bijna 82 procent. West-Vlaanderen heeft gemiddeld de hoogste werkzaamheidsgraad van alle Vlaamse provincies (74,8%). De kustgemeenten vormen echter een uitzondering op dit globale beeld. Zij kennen een ouder leeftijdsprofiel, waarvoor er in het algemeen een lagere werkzaamheidsgraad geldt.

Figuur 1. Werkzaamheidsgraad (20- tot 64-jarigen) in de Vlaamse gemeenten (2016)

Werkzaamheidsgraad 2016

	78% - 82% (50)
	76% - 78% (80)
	74% - 76% (74)
	70% - 74% (72)
	56% - 70% (32)

Het effect daarvan wordt bovendien versterkt doordat in de kustgemeenten verhoudingsgewijs nog minder vaak wordt gewerkt in de oudere leeftijdsgroepen dan elders.

In Oost-Vlaanderen zijn de werkzaamheidsgraden ook overwegend hoog. De hoogste cijfers vinden we terug in Nevele (80,6%), Zingem (79,8%) en Wortegem-Petegem (79,3%). Hier hebben enkel Ronse (65,9%), Gent (68,6%) en Zelzate (68,8%) een werkzaamheidsgraad van minder dan zeventig procent.

In Vlaams-Brabant vinden we, uitgezonderd de Vlaamse rand rond Brussel, bovengemiddelde werkzaamheidsgraden terug. Van de Vlaamse randgemeenten rond Brussel scoren Kraainem (56,3%), Wezembeek-Oppem (60,1%) en Tervuren (65,3%) het laagst. Een mogelijke verklaring voor deze lagere cijfers is het hoog aandeel inwoners die actief zijn in de nabijgelegen internationale instellingen in Brussel. Deze werknemers zijn in de Vlaamse Arbeidsrekening momenteel (nog) niet als werkend gekend. Daarnaast hebben deze gemeenten een iets oudere bevolking. Ook dat kan zich vertalen in een lager aandeel werkende personen.

De provincie Antwerpen heeft eerder gemiddelde werkzaamheidscijfers. De stad Antwerpen heeft er de laagste werkzaamheid (63,1%). Zoals de meeste centrumsteden

kampt ook Antwerpen met een probleem van geringe arbeidsmarktintegratie van een deel van zijn bewoners.

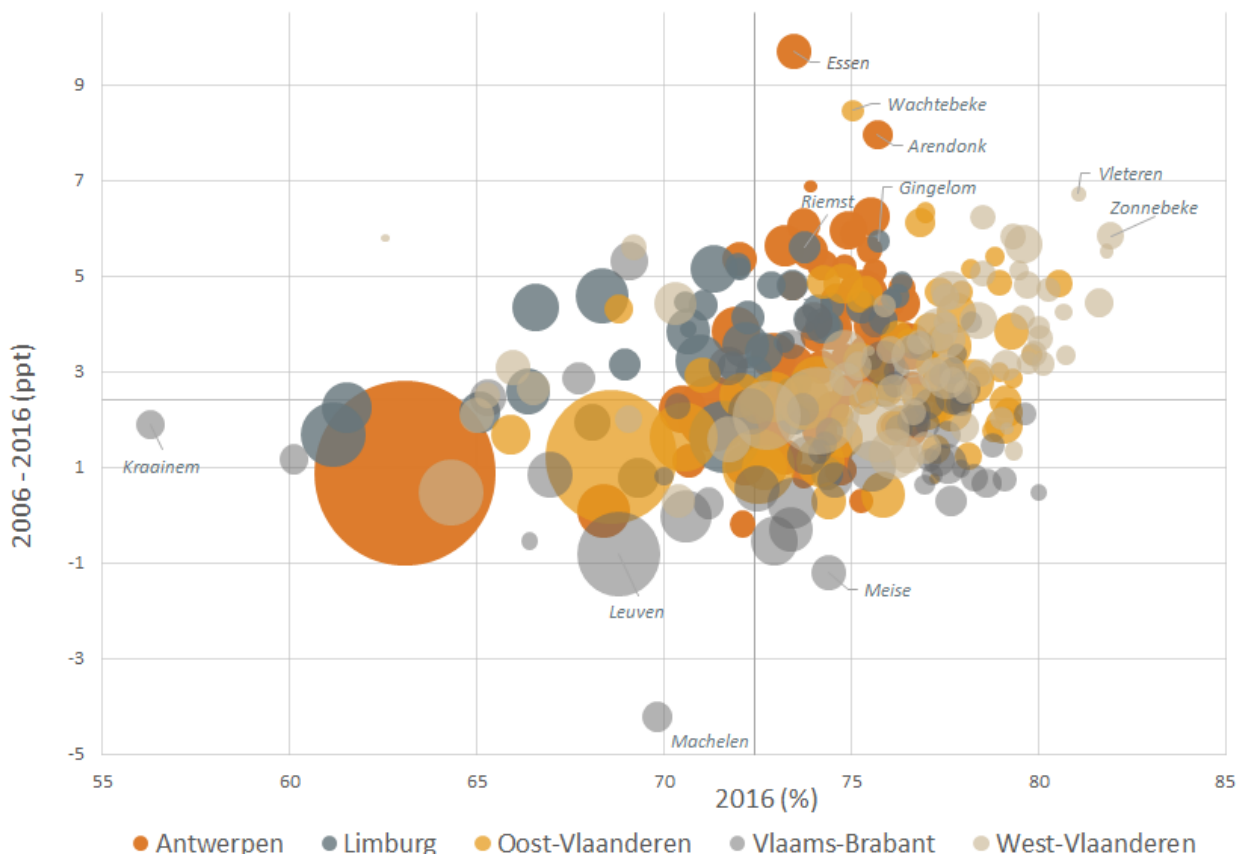
In Limburg tot slot zien we overwegend lage werkzaamheidsgraden. De Maasgemeenten Maasmechelen (61,5%), Lanaken (65,1%) en Dilsen-Stokkem (68,1%), en de mijngemeenten Genk (61,2%), Houthalen-Helchteren (66,4%), Heusden-Zolder (66,6%) en Beringen (68,1%) hebben er de laagste werkzaamheidsgraden.

Evolutie van de werkzaamheidsgraad tussen 2006 en 2016

In figuur 2 bekijken we naast de werkzaamheidsgraad anno 2016 (X-as) tevens de evolutie van de indicator (in procentpunten) tussen 2006 en 2016 (Y-as). De assen liggen op de gemiddelde scores voor Vlaanderen.

De Vlaamse werkzaamheidsgraad steeg in tien jaar tijd met 2,4 procentpunten (tot 72,6%). De evolutie op gemeentelijk niveau varieerde tussen -4,2 en +9,7 ppt. Vooral de Limburgse gemeenten zijn aan een inhaalbeweging bezig. De sterkste Limburgse groeiers zijn Gingelom (+5,7 ppt) en Riemst (+5,6 ppt). Ook de meeste West-Vlaamse gemeenten bevinden zich boven de X-as en kenden dus een bovengemiddelde groei, met Vleteren (+6,7 ppt) als sterkste West-Vlaamse groeier.

Figuur 2. Werkzaamheidsgraad (20- tot 64-jarigen) in de Vlaamse gemeenten (2006-2016)

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening - Steunpunt Werk

Noot: De grootte van de stippen geeft de grootte van de bevolking op arbeidleeftijd weer.

In de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen zien we, naast veel gemeenten met een groei die aanleunt bij het Vlaams gemiddelde, een aantal gemeenten die een (zeer) hoge stijging kenden. Zij maken dan ook de top drie van gemeenten met de hoogste werkzaamheidsgroei uit. Het gaat om Essen (+9,7 ppt), Wachtebeke (+8,5 ppt) en Arendonk (+8,0 ppt).

In Vlaams-Brabant zien we veel gemeenten met een groei die onder het gemiddelde ligt. Een aantal van de Brusselse randgemeenten evenals Leuven (-0,8 ppt) kenden een negatieve groei. De grootste werkzaamheidsafname zien we in Machelen (-4,2 ppt) en Meise (-1,2 ppt).

Duidelijk is een algemene positieve trend in de werkzaamheidsgraad. Dat bepaalde gemeenten daarvan afwijken, is vaak te verklaren door specifieke lokale karakteristieken

of knelpunten, zoals de omvang en het demografische profiel van steden en gemeenten, lokale mismatches tussen vraag en aanbod, en grootstedelijke problematieken. Een relatief lage (groei van de) werkzaamheidsgraad vraagt dan ook blijvende aandacht in een zoektocht naar regionale en lokale beleidsacties op maat.

Meer cijfers over de arbeidsmarktprestaties van de bevolking anno 2016 tot op gemeentelijk niveau zijn terug te vinden in de cijferrubriek '[Lokale arbeidsmarkten](#)'.

Katleen Pasgang
Wouter Vanderbiesen
Steunpunt Werk

**STEUNPUNT
WERK**

Naamsestraat 61 bus 3551, 3000 Leuven

steunpuntwerk@kuleuven.be | +32 016 32 32 39

www.steunpuntwerk.be | twitter: [@SteunpuntWerk](#)

Het STEUNPUNT WERK is een universitair kenniscentrum dat arbeidsmarktinformatie verspreidt en het Vlaams arbeidsmarktbeleid ondersteunt.